

Разом з тим переваги, які отримує суспільство, бізнес та офіційна статистика від використання моделі Big Data, перевищують та нівелюють вплив вищенаведених недоліків. Упровадження моделі Big Data забезпечує широку інтеграцію даних та необхідність реінжинірингу бізнес-процесів, що в подальшому забезпечить отримання синергетичного ефекту й сприятиме формуванню потенціалу для подальшого розвитку. Удосконалення інформаційної інфраструктури та статистична обробка великих даних забезпечать у майбутньому визначення точних і якісних характеристик та опису суспільних явищ, функціонування економіки в цілому.

Адаптація статистики України до особливостей застосування моделі Big Data повинна базуватися на перекваліфікації та підвищенні комп'ютерної грамотності працівників статистики, опанування ними навичок роботи зі спеціальними інструментами, комп'ютерними програмами автоматизованого збирання, накопичення й обробки даних, розробки методології та процедур статистичних досліджень в умовах використання великих даних, а також поступового усунення вищенаведених недоліків застосування аналізованої моделі. Впровадження міжнародного досвіду використання моделі Big Data в статистиці сприятиме раціональному та ефективному її впровадженню в Україні.

Список використаних джерел

1. Єршова О. Л., Томашевська Т. В. Великі дані (Big Data) і модернізація національних систем офіційної статистики // Прикладна статистика: проблеми теорії та практики. 2016. Вип. 18–19. С. 32–38.
2. Мінакова В. П., Шіковець К. О. Актуальність використання моделі Big Data в бізнес-процесах // Економіка і суспільство. 2017. Вип. 10. С. 892–896.
3. Саріогло В.Г. “Великі дані” як джерело інформації та інструментарій для офіційної статистики: потенціал, проблеми, перспективи // Статистика України. 2016. № 4. С. 12–19.

ДОСТОВІРНІСТЬ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ ЯКІСНИХ СТАТИСТИЧНИХ ДАНИХ

Корінько Микола Данилович,
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри аудиту та підприємництва,
Національна академія статистики, обліку та аудиту

Термін «Big Data» з'явився в 2008 році. Першим його вжив Кліффорд Лінч, редактор журналу Nature. Він розповідав про вибухове зростання обсягів світової інформації та відзначав, що освоїти їх допоможуть нові інструменти і більш розвинені технології. Одним із визначень поняття «Big Data» є таке: величезний масив даних, який при правильній обробці дозволяє виявити приховані закономірності та використовувати їх для підвищення

ефективності. Якщо у світі під Big Data мають на увазі лише сам об'єкт дослідження, то в Росії – також технології обробки [4].

До переліку визначальних характеристик великих даних відносять, зокрема:

- фізичний обсяг;
- висока швидкість приросту даних і необхідність їх швидкої обробки;
- можливість одночасно обробляти дані різних типів;
- достовірність.

Результати дослідження, наведені у цих тезах, стосуються саме забезпечення достовірності даних, які використовуються у процесі формування статистичної інформації.

Поглиблення процесів інтеграції України у світове економічне співтовариство обумовило розширення як кола інформаційних запитів користувачів, так і їх складу в системах управління економікою держави і на рівні підприємств. Зазначене зумовило потребу в підвищенні вимог до якості статистичних даних. Саме на її забезпечення була розроблена (відповідно до статті 15 Закону України «Про державну статистику» [5]) та затверджена Постановою Кабінету Міністрів України шоста з часу набуття Україною незалежності, довгострокова «Програма розвитку державної статистики до 2023 року». Програмою було визначено стратегічні напрями та перспективні завдання, спрямовані на забезпечення підвищення якості статистичної інформації. Метою програми визначено задоволення сучасних потреб суспільства в об'єктивній, достовірній та неупередженій статистичній інформації [3].

Формування даних у статистичній звітності, що використовує грошовий вимірник, ґрунтується на даних бухгалтерського обліку, який є обов'язковим видом обліку для ведення підприємством. Вищезазначене у частині підвищення об'єктивності, достовірності та неупередженості формування статистичних даних корелює з метою ведення бухгалтерського обліку: надання повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства. Досягнення зазначеної мети повинно забезпечуватися вирішенням завдань, які вирішуються у процесі ведення бухгалтерського обліку, зокрема: виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень. Підвищенню інформативності даних, сформованих у системі бухгалтерського обліку підприємств та які надаються користувачам, суттєво сприяли рішення центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку щодо складання та подання підприємствами звіту про управління і таксономії фінансової звітності. Звіт про управління містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства, розкриває основні ризики й невизначеності його діяльності. Таксономія фінансової звітності містить склад статей і показників

фінансової звітності та її елементів, які підлягають розкриттю [1]. Така деталізація інформації бухгалтерського обліку та фінансової звітності надає можливість проведення поглибленого аналізу показників у процесі підготовки управлінських рішень. Розгляд питання щодо подання підприємствами звіту про управління і таксономії фінансової звітності до органів статистики з метою подальшого використання інформації, що міститься в них для формування статистичних даних, буде кроком до підвищення інформативності та задоволення сучасних потреб суспільства в об'єктивній, достовірній та неупередженій статистичній інформації.

Завдання щодо підвищення рівня довіри користувачів до інформації, яка міститься у фінансовій звітності підприємств, повинно забезпечуватися системою аудиту в Україні. Використання аудитором методів, процедур у процесі надання аудиторської послуги з перевірки даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності суб'єкта, який її подає, надає можливість формування та висловлення незалежної думки про її відповідність в усіх суттєвих аспектах вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності або іншим вимогам [2]. У процесі формування незалежної аудиторської думки аудитор забезпечує та обґрунтовує її доказовість відповідними зібраними аудиторськими доказами. Отже, сформована та висловлена аудитором вищезазначена впевненість стосовно даних бухгалтерського обліку є однією з обґрунтованих підстав для використання зазначених даних з метою формування статистичної звітності суб'єктами та відповідного використання цих даних органами статистики у процесі формування й аналізу статистичної інформації, що може оцінюватись як достовірною.

Висновки. Достовірність статистичної інформації є одним із загальних чинників, які впливають на розробку проектів та прийняття ефективних управлінських рішень щодо розвитку на рівні як підприємств, так і Української держави.

Інформація, отримана після використання великих даних у процесі аналізу та опрацьована аналітиком, який має знання у визначеній галузі економіки, може бути використана для розробки проектів управлінських рішень з метою підвищення ефективності діяльності, зокрема: оптимізації витрат, збільшення обсягу доходів, підвищення прибутковості.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV, станом на 01.01.2018 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

2. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>

3. Програма розвитку державної статистики до 2023 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.02.2019 р. № 222. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-2019-%D0%BF>

4. Технологии Big Data: как использовать большие данные в маркетинге. URL: <https://www.uplab.ru/blog/big-data-technologies/>

Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 р. № 2614-ХІІ, станом на 19.04.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>

ВИКОРИСТАННЯ ВЕЛИКИХ ДАНИХ У ОФІЦІЙНІЙ СТАТИСТИЦІ

Осауленко Олександр Григорович,

доктор наук з державного управління,
професор, член-кореспондент НАН України,

ректор,

Національна академія статистики, обліку та аудиту

Питання перспектив переходу до використання великих даних у статистичних цілях активно дискутуються у розвинених країнах і на міжнародному рівні. Вирішальною у цьому відношенні стала Конференція європейських статистиків 2013 року, на якій Європейська комісія ООН представила свою доповідь з указаної проблематики [1]. У 2014 році в Римі на конференції Європейської статистичної системи з проблематики великих даних питання її статистичного використання було визначено як ключове для офіційної статистики [2].

Як відомо, поняття великих даних виникло у зв'язку з невпинно зростаючою кількістю електронних джерел, що продукують інформацію у вебресурсах, а також частотою виникнення такої інформації. Великі дані характеризуються як дані зростаючого обсягу та швидкості продукування, а також їх різноманітності. Це так звана тривекторність великих даних. Іншою важливою рисою великих даних є те, що вони зазвичай не є структурованими, тобто формуються без заздалегідь визначеної концепції чи моделі, через що не можуть бути інтегровані безпосередньо (тобто без попередньої обробки) до традиційних баз даних [3].

Відтак, відповідно до ролі й функцій офіційної статистики великі дані можуть бути визначені на основі відповідного глосарію, розробленого компанією Gartner: великі дані є джерелом інформації, яка характеризується великими обсягами, постійно зростаючими швидкістю утворення та різноманітністю, що потребує, своєю чергою, ефективних з погляду витрат і можливості автоматизації інноваційних форм їх обробки для потреб забезпечення процесу прийняття рішень [4].

Існують очевидні перспективи застосування великих даних для цілей офіційної статистики або у так би мовити чистому вигляді, або в комбінації з даними традиційних статистичних спостережень та адміністративними